

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 111/2026-17

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Ivana Fiačana (sudca spravodajca) a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], proti postupu Správneho súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. BA-6S/220/2022 (pôvodne Krajského súdu v Bratislave v konaní sp. zn. 6S/220/2022) takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Správneho súdu v Bratislave v konaní sp. zn. BA-6S/220/2022 (pôvodne Krajského súdu v Bratislave v konaní sp. zn. 6S/220/2022) **bolo porušené** základné právo sťažovateľa na informácie podľa čl. 26 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a jeho právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietrahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.
2. Správnemu súdu v Bratislave **prikazuje**, aby v konaní sp. zn. BA-6S/220/2022 konal bez zbytočných prietrahov.
3. Sťažovateľovi **priznáva** finančné zadost'učinenie **800 eur**, ktoré **je** mu Správny súd v Bratislave **povinný** zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **nevyhovuje**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ, ktorý je advokátom, sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 11. januára 2026 domáha vyslovenia porušenia svojich základných práv podľa čl. 26 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“) v konaniach č. 445/2022-142-I a č. 19919/2022/20-II

a označeným postupom správneho súdu (pôvodne krajského súdu). Navrhuje, aby ústavný súd prikázal správnemu súdu konať bez zbytočných prieťahov a uplatňuje si priznanie primeraného finančného zadosťučinenia 8 000 eur.

2. Ústavný súd uznesením č. k. III. ÚS 111/2026-8 z 12. februára 2026 prijal podľa § 56 ods. 5 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavnú sťažnosť na ďalšie konanie v časti namietaného porušenia základných práv podľa čl. 26 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy postupom správneho súdu (pôvodne krajského súdu) v konaní vedenom pod sp. zn. BA-6S/220/2022.

3. Sťažovateľ podal 5. augusta 2022 ministerstvu žiadosť podľa § 14 zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 211/2000 Z. z.“) o sprístupnenie „*celého obsahu úradného spisu... na postup exekútorov Kriváňa a Zervanovej, č. 14743/2022/152*“. Ministerstvo rozhodnutím č. 445/2022-142-I zo 17. augusta 2022 žiadosť sťažovateľa čiastočne zamietlo. Sťažovateľ napadol prvostupňové rozhodnutie rozkladom, o ktorom ministerstvo spravodlivosti rozhodlo rozhodnutím č. 19919/2022/20-II z 2. septembra 2022 tak, že rozklad sťažovateľa zamietlo.

4. Sťažovateľ podal 12. októbra 2022 na krajskom súde žalobu o preskúmanie rozhodnutia ministerstva. Krajský súd 1. decembra 2022 vyzval sťažovateľa na zaplatenie súdneho poplatku a žalovaného na písomné vyjadrenie k správnej žalobe. Žalovaný 30. decembra 2022 doručil súdu svoje vyjadrenie. Listom z 10. januára 2023 krajský súd zaslal sťažovateľovi vyjadrenie žalovaného. Sťažovateľ sa vyjadril 25. januára 2023.

5. Dňa 1. júna 2023 prešla na základe zákona č. 151/2022 Z. z. o zriadení správnych súdov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov právomoc konať o žalobe sťažovateľa z krajského súdu na správny súd. V novembri a decembri 2023 správny súd doručoval stranám sporu vzájomné vyjadrenia. Dňa 17. decembra 2025 nariadil pojednávanie na 20. január 2026. Na tomto pojednávaní bola vec meritórne prejednaná a rozhodnutá.

II.

Argumentácia sťažovateľa

6. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti namieta, že od podania žiadosti o informácie z 5. augusta 2022 do podania ústavnej sťažnosti uplynuli 3 roky a 5 mesiacov a od začatia súdneho konania 12. októbra 2022 3 roky a 3 mesiace. Napriek tomu nebolo o práve sťažovateľa na informácie s konečnou platnosťou rozhodnuté.

7. Sťažovateľ uvádza, že ministerstvo ako povinná osoba konalo v rámci zákonných lehôt. Následne po podaní žaloby krajský súd konal spočiatku aktívne. Od februára 2023 však už bol krajský súd niekoľko mesiacov úplne nečinný. S prieťahmi pokračoval rovnako aj správny súd. Podľa sťažovateľa vzhľadom na predmet konania, ktorým je preskúmanie rozhodnutia vo veci sprístupnenia informácie, ide o dobu konania neprimerane dlhú. Zdôraznil, že pri rozhodovaní o žalobe sťažovateľa nebolo potrebné vykonávať dokazovanie, ide len o právne posúdenie veci. Aj samotná podstata práva na informácie vyžaduje konanie s osobitnou rýchlou.

(II. ÚS 169/2024, III. ÚS 652/2024, Perhács proti Slovensku). Zákon č. 211/2000 Z. z. určuje lehotu na sprístupnenie informácie 12 pracovných dní. Pokiaľ sa sťažovateľ musí svojho práva domáhať v niekoľkoročnom súdnom konaní, je narušená sama podstata práva na informácie, ktoré sa takto mení už iba na *ex post* právny spor. Informácie sa časovým odstupom stávajú neaktuálnymi a na účely kontroly verejnej moci už fakticky nepoužiteľnými, s odstupom niekoľkých rokov už nadobúdajú charakter historických údajov.

8. Sťažovateľ uvádza, že svojím konaním k prietahom nijako neprispel, konanie nemaril, nezdržoval, všetky procesné povinnosti si riadne plnil.

9. Podľa sťažovateľa nečinnosťou súdov došlo k porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov a súčasne došlo aj k porušeniu práva na informácie podľa čl. 26 ods. 1 ústavy v jeho materiálnom zmysle, keďže po uplynutí 3 a pol roka od podania žiadosti o informácie už požadované informácie získavajú skôr archívnu hodnotu.

III.

Vyjadrenie správneho súdu

10. K ústavnej sťažnosti sa po prijatí veci na ďalšie konanie vyjadrila predsedníčka správneho súdu, ktorá vo svojom vyjadrení uviedla stanovisko zákonného sudcu. Ten vo veci zdôraznil, že predmetný spis mu bol pridelený v júni 2023. Predsedníčka správneho súdu tiež uviedla, že momentálne má správny súd z celkového počtu 44 miest sudcov obsadených len 39 miest sudcov, z ktorých 34 je aktívnych, čo je výrazná personálna poddimenzovanosť, ktorá má nepochybne zásadný vplyv na rýchlosť konania. K 1. júnu 2023 správny súd prevzal 5766 nerozhodnutých vecí zo správnych kolégií Krajského súdu v Bratislave, Krajského súdu v Trnave a Krajského súdu v Nitre v zmysle § 3 ods. 3 písm. b) zákona č. 151/2022 Z. z.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

11. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (I. ÚS 132/03, IV. ÚS 105/07, IV. ÚS 302/2020, II. ÚS 123/2022) a ich prípadné porušenie možno preskúmať spoločne.

12. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstráni. K vytvoreniu želateľného stavu, t. j. stavu právnej istoty, dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 221/04, III. ÚS 154/06, II. ÚS 438/2017, II. ÚS 118/2019).

13. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade so svojou

doterajšou judikatúrou (I. ÚS 41/02, III. ÚS 111/02, IV. ÚS 99/07) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu. V rámci prvého kritéria prihliada ústavný súd aj na predmet sporu (povahu prerokúvanej veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľov. Podľa rovnakých kritérií postupoval ústavný súd aj v danom prípade.

14. Rozhodovanie vo veciach slobodného prístupu k informáciám patrí do bežnej agendy správnych súdov. Vec sťažovateľa nie je skutkovo či právne zložitá a sťažovateľ k predĺženiu konania nijak neprispel. O správnej žalobe správny súd rozhodol po troch rokoch a troch mesiacoch od jej podania. Správny súd od januára 2024 do novembra 2025 zostal absolútne nečinný, a teda jeho procesný postup nesmeroval k odstráneniu právnej neistoty sťažovateľa. K argumentom o zmenách v organizácii súdnictva, množstvu nerozhodnutých vecí a nedostatku sudcov je nutné uviesť, že tieto skutočnosti nemôžu byť dôvodom zmarenia ústavných práv sťažovateľa a nezbavujú štát zodpovednosti za prietahy. Účelom ústavnej sťažnosti nie je pomenovanie príčin prietahov ani dospieť k záveru, či majú objektívny alebo subjektívny charakter. Preto ústavný súd podľa čl. 127 ods. 2 ústavy vyslovil, že bolo porušené základné právo sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (bod 1 výroku tohto nálezu).

15. Ústavný súd už konštatoval (napr. III. ÚS 594/2024), že hodnota informácie je daná včasnou jej poskytnutia. Preto aj rozhodnutie štátu, či už prostredníctvom orgánov exekutívy, alebo súdnej moci, musí byť dosiahnuté v čase, v ktorom je hodnota informácie zachovaná. Zatiaľ čo rozhodovanie exekutívy podľa zákona č. 211/2000 Z. z. je viazané na dodržiavanie lehôt, čím je zdôraznená hodnota informácie v čase, Správny súdny poriadok pre rozhodovanie správnych súdov proti rozhodnutiam exekutívy žiadne lehoty nestanovuje. Hodnota práva na informácie však musí byť zohľadnená aj v prístupoch súdnej moci. K tomu v namietanom postupe správneho súdu nedošlo. Viac ako dvojročné rozhodovanie o žalobe sťažovateľa v posudzovanej veci nie je ústavne udržateľné. V dôsledku postupu správneho súdu bol sťažovateľ v dlhodobej právnej neistote o tom, či majú byť žiadané informácie poskytnuté. Ústavný súd preto súčasne vyslovil aj porušenie základného práva sťažovateľa podľa čl. 26 ods. 1 ústavy (bod 1 výroku tohto nálezu).

16. Podľa § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde ak porušenie práv alebo slobôd vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. Pretože vec ešte nie je právoplatne ukončená, bolo správnemu súdu podľa čl. 127 ods. 2 ústavy prikázané, aby vo veci konal bez zbytočných prietahov (bod 2 výroku tohto nálezu).

V.

Primerané finančné zadosťučinenie

17. Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04, I. ÚS 257/08, IV. ÚS 302/2020).

18. V prerokúvanom prípade podľa názoru ústavného súdu prichádza do úvahy priznanie finančného zadosťučinenia.

19. Pri rozhodovaní o priznaní finančného zadosťučinenia ústavný súd osobitne prihliadol na význam konania pre sťažovateľa. Konanie sa netýkalo jeho majetkového práva, trestného obvinenia alebo správneho postihu. Sťažovateľ snahou o získanie informácie od orgánu verejnej moci smeroval k tomu, aby dosiahol podklad o činnosti orgánu verejnej moci, pričom takýto význam konania odôvodňuje zdržanlivejší prístup k priznaniu finančného zadosťučinenia, keďže stav právnej neistoty sa nespája s neistotou o základnom práve alebo slobode podľa druhého oddielu druhej hlavy ústavy, ale s neistotou o politické právo podľa tretieho oddielu druhej hlavy ústavy. Ústavný súd tak prihliadol na celkové trvanie súdneho konania, zohľadnil predmet a povahu veci, správanie a tiež význam veci pre sťažovateľa, ako aj skutočnosť, že vo veci sťažovateľa už bolo rozhodnuté, a priznal mu primerané finančné zadosťučinenie 800 eur, ktoré je mu správny súd v zmysle § 135 ods. 1 zákona o ústavnom súde povinný zaplatiť do 2 mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu. Vo zvyšnej časti požadovaného finančného zadosťučinenia ústavný súd návrhu sťažovateľa nevyhovel (bod 4 výroku tohto nálezu).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. marca 2026

Robert Šorl
predseda senátu